

Besúgó 4

Alt hangulatban ébredtem. Alt és moll a reggelem. Homályba veszve hömpölyög Amélyen a tegnap, mint egy fenyegető suttogás. Tegnap még erővel voltam tele, hittem, hogy sokat tudok majd írni, hogy tudom, hogy miről akarok írni, hogy tudom, miért akarok itt ma írni. De elmúlt egy éjszaka, az előadások után elhangzott sok szó (sajnos), és meghalt a csend (mert a kimondott szavak néha megölik az érzések, érzetek ártatlanságát).

A tizenkilencről akartam írni. Azért a tizenkilencről, mert nekem a tegnap (és egy kicsit a tegnapelőtt is) erről szólt. Miért pont tizenkilenc? Talán, mert most nekem ez a tizenkilenc jelenti a Generációt. Talán, mert a lányaim ennyi évesek. Talán, mert én is ennyi vagyok. Még mindig. Tizenkilenc.

De *ebből* a tizenkilencből veszik a pajkosság. Veszik a humor. Marad valami mélabú, valami líra, keserű ironia, kék tekintetek fénye, maró figyelmeztetése, vénék bölcsessége. Ez a tizenkilenc nem tizenkilenc. Nem ez a dolga a tizenkilencnek. A tizenkilenc legyen bitang és nevéssen! De ehelyett magányba burkolózik. És nem ő tehet róla.

Kupuszinán, ahol a zene, a dal, a tánc az úr, ahol makacs önfejűséggel döngölik az emberbe, hogy élni jó és szép és boldogító, Kupuszinán, ahol tündérmesével kezdődik egy fesztivál... a harmadik nap végén azt mondja a tizenkilenc, hogy „én hiszek a tündérekben!” ...és hinni akarom, hogy nem csak áltatja magát. Mert én is hinni akarok bennük. És talán most a világon Kupuszina a legjobb hely, ahová az ember színházba bújhat, hogy hinni tudjon a mesékben.

Szerencsések azok a tizenkilencesek, akiknek van olyan bűvőhelye, mint a színház, hogy nem borul rájuk végzetesen az az alt-moll hangulat, ami engem ma reggel elborított. De megyek vissza, sietek, mert Kupuszinán élnek tündérek.

bbr

Ma a Találkozó színpadán

Kacagtató hétkezdés

Önök szeretik a hétfőt? Én nem túlságosan. Viszont vannak kivételes hét kezdések, mikor nem esik nehezemre kikelni az ágyból. A mai egy ilyen: ismét három előadás, a szélrózsza minden irányából. Falusi alkudozás, stand-up, vígjáték. Nevetőizmokat előkészíteni, mert indulunk!

A szajáni Ady Endre Művelődési Egyesület drámai csoportja 16.00 órától bemutatja:

TÖRÖK REZSŐ:
A NARANCS (30')
falusi alkudozás egy felvonásban

Szereplők:

Billentő János – Nagy Alex
Juli, a felesége – Zombori Ramóna
Rozi, a leánya – Zombori Brigitta
Özvegy Sáránaké – Jenován Henrietta
Pista, a fia – Beszédes Roland
1. legény – Zombori Róbert
2. legény – Benyócki Árpád
Zenészek – Gubacskó Zoltán, Törköly Béla
Táncosok – Zsigovics Tünde, Jenován Izabella,
Jenován Flórián, Zsigovics Tamás

A rendező munkatársai:

Díszlet: Nagy Antal, Benyócki Árpád,
Lábadi Tibor
Jelmeztervező: Benyócki Sára
Zene kiválasztása: Benyócki Árpád
Koreográfus: Jenován Henrietta
Súgó: Beszédes Attila
Hangosítás, plakát: Lábadi Zoltán

Rendező: Lábadi Tibor

A csoportról:

Az 1948-ban alakult szajáni Ady Endre Művelődési Egyesület már a megalakulásától kezdve igyekezett összegyűjteni a művelődést kedvelő személyeket, és próbálta építeni, fejleszteni Szaján művelődési életét. Az egyesület drámai csoportja a kezdetektől működik. Sokszor és sikeresen játszottak előadásokat a faluban, vendégszerepeltek a környező településeken és vidéken is, később pedig több községi és körzeti szemlén is részt vettek előadásaikkal. Az egyesületben ma mintegy 200 ember tevékenykedik több szakkör keretein belül – néptáncsoport, drámai csoport, asszonykórus, moderntánc-csoport, hagyomány-ápolók... A fő céljuk ma sem változott: a falu magyar ajkú polgárait szeretnék a művelődési élet aktív részeseivé tenni, főként a népzene, a néptánc, az irodalom és a színjátszás területén. Fontos feladatuknak érzik a tehetséges személyek felkutatását, képzését és nevelését is.

A doroszlói Móricz Zsigmond Magyar
Művelődési Egyesület színjátszó
csoportja 16.45 órától bemutatja:

JÓZSI BÁCSI (20')

MARKOS-NÁDAS UTÁN SZABADON
stand up

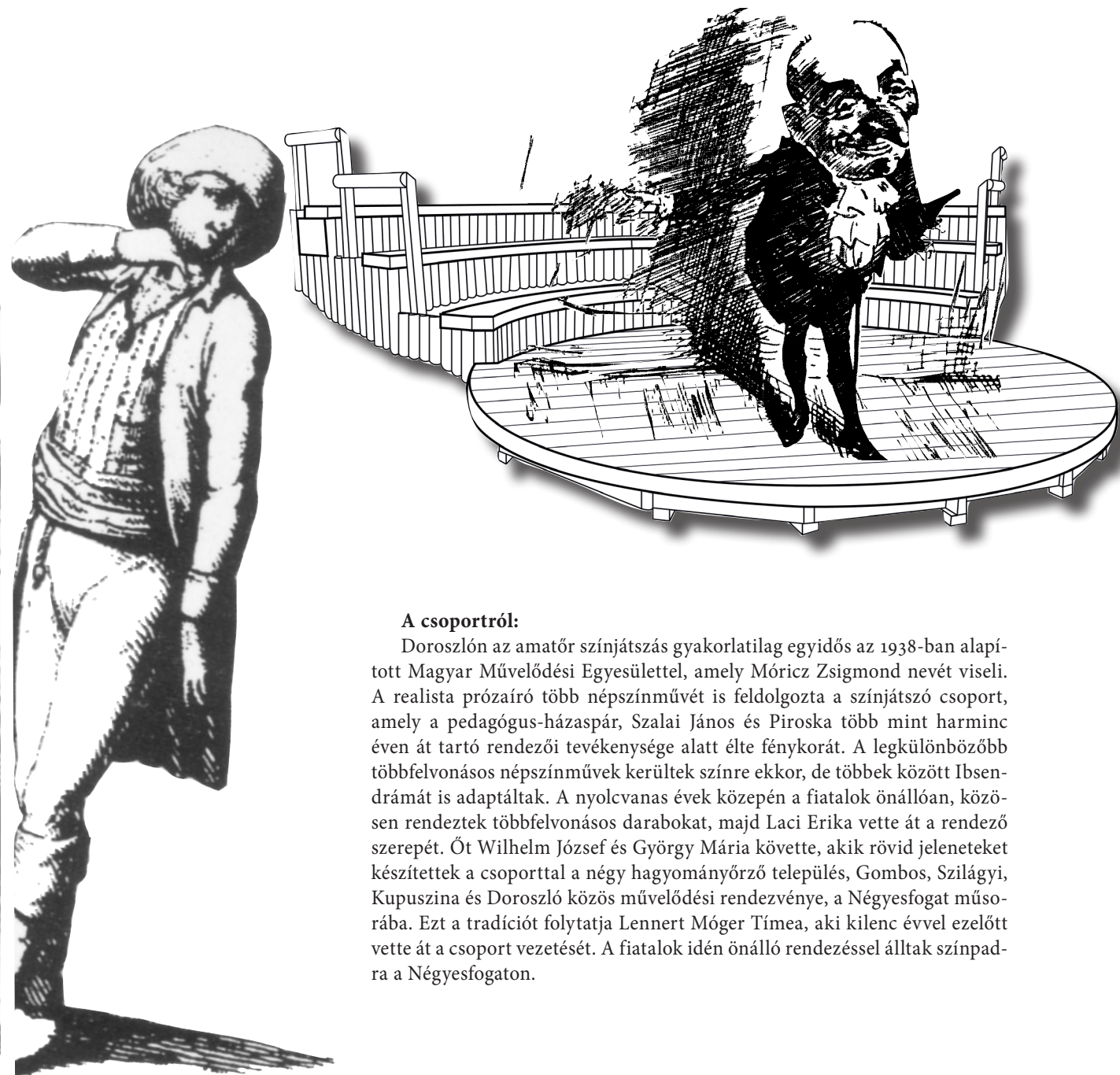
Szereplők:

Káló József, Józsi bácsi, Édesapám –
Dörner Krisztián
Káló Pista, Fiú – Gellér Zoltán

A rendező munkatársai:

Súgó: Radics Karola

Rendező: Dörner Krisztián, Gellér Zoltán

A csoportról:

Doroszlón az amatőr színjátszás gyakorlatilag egyidős az 1938-ban alapított Magyar Művelődési Egyesülettel, amely Móricz Zsigmond nevét viseli. A realista prózaíró több népszínművét is feldolgozta a színjátszó csoport, amely a pedagógus-házaspár, Szalai János és Piroska több mint harminc éven át tartó rendezői tevékenysége alatt élte fénykorát. A legkülönbözőbb többfelvonásos népszínművek kerültek színre ekkor, de többek között Ibsen-drámát is adaptáltak. A nyolcvanas évek közepén a fiatalok önállóan, közösen rendeztek többfelvonásos darabokat, majd Laci Erika vette át a rendező szerepét. Őt Wilhelm József és György Mária követte, akik rövid jeleneteket készítettek a csoporttal a négy hagyományörző település, Gombos, Szilágyi, Kupuszina és Doroszló közös művelődési rendezvénye, a Négyesfogat műsorába. Ezt a tradíciót folytatja Lennert Móger Tímea, aki kilenc évvel ezelőtt vette át a csoport vezetését. A fiatalok idén önálló rendezéssel álltak színpadra a Négyesfogaton.

*A nagykikindai József Attila
Színtársulat 19.30 órától bemutatja:*

WILLIAM SHAKESPEARE – LÁSZLÓ TIBOR:

A WINDSORI VÍG NŐK,
VAGY AMIT AKARTOK (100')
vígjáték

Szereplők:

Sir John Falstaff – Kószó Endre
Nemes Keszeg András – Ódri Norbert
Caius doktor – Kenderesi László
Ford úr – Raffa Róbert
Page úr – Kanalas Róbert
Pagené asszony – Tóth Ramóna
Anna Page – Gábor Szintia
Fogadós – Körmendi Elvira
Sürge asszony – Kószó Szandra
Fenton úr – Tóth Dániel
Mária, szolgáló – Molnár Andrea
Valerian, inas – Gyuranik Adorján
Rugby, inas – Barna Áron

A rendező munkatársai:

Technikai munkatárs: Király Sándor,
Tóth István

Rendező: Tóth János

A csoportról:

Az Egység Művelődési Egyesület színtársulata egy-
idős az egyesülettel, vagyis lassan 70 éves! Ez alatt a
nem kis idő alatt szinte minden műfaj megtalálható
volt repertoárjukon. Anyagi helyzetüktől függően ál-
talanban amatőr rendezők dolgoznak velük. A csoport
az utóbbi években számos új taggal bővült, mondhatni,
„megfiatalodott”.

A nagykikindaiak többször kiérdemelték a *Vajdasági
Magyar Amatőr Színjátók Találkozóján* a legjobb
előadásért járó díjat, s a színészek is számtalan alka-
lommal részesültek elismerésben. Ha csak tehetik,
tájoznak – igyekeznek minél több helyre elvinni elő-
adásaikat.

Lélektől lélekig, saját talpon állva

Avagy a zsűri értékelése az újvidéki

Színes Szilánkok Diákszínpad előadásáról

Hiába van Nagy Jósánk, Döbrei Dénesünk, s most már Táborosi Marónk és Kiss Ancsánk, nálunk a nonverbális színház gyerekcipőben jár. Megnézünk (nagy ritkán) egy előadást, és nem tudunk vele mit kezdeni. Érteni akarnánk, de nem nagyon lehet/tudjuk/megy. Kellemetlen ezt bevallani, úgyhogy elismerően bólogatunk. Mint a körülöttünk állók. Mert biztosan nagyon jó, amit láttunk, csak mi nem nőttünk fel hozzá... Azt mondta egyszer az egyik tanárom, hogy néha megpróbálhatnám kikapcsolni az agyam. Csak hagyjam, hogy hassanak rám a dolgok! Ne értsek, érezzek. Ha valamit nekem jelent, amit a színpadon látok, az már jó. Nem biztos, hogy mindketten ugyanarra gondolunk, ugyanazt váltja ki belőlünk egy-egy mozdulat, de ez nem baj.

Tegnap hátradőltem, és éreztem. Kétségbeesést, ragaszkodást, játékoságot, boldogságot és szeretetet, összetartozást és féltékenységet, szégyent, büszkeséget, vágyat, és még ki tudja, mi mindent. Sokszor jutott eszembe Réti Anna. Őt mindig csodálattal nézem. Mert a mozdulatlanságának is helye, miértje, tartalma van. A testtudatától, mozdulataitól lenyűgözőbb a jelenléte. Hogy mögötte áll, teljes valójában.

Van itt egy szemtelenül fiatal, energikus, ügyes csapat. Műhelymunka. És három szereplő-rendező, akik nem irányítanak, csak jelzéseket adnak a társaiknak, hogy jó-e, amit csinálnak. Közös lélegzés. Nekem átjött – ahogy szokták volt mondani...

Solténszky Tibor elmondta, bár egyikük sem mozgásszakértő, de pályájuk folyamán már láttak ilyen jellegű előadásokat, és talán voltak hasonló kísérleteik is. Ha az ember komolyan foglalkozik mozgással, tánccal, nagyon beleszerethet, s úgy érzi, meg kell mutatni a nézőnek. De nem ilyen egyszerű a dolog.

Fantasztikus másfél órát dolgoztak a színpadon a fiatalok, és jó volt nézni, hogy ilyen komolyan foglalkoznak ezzel – még akkor is, ha esetleg életük végéig prózai színházzal fognak foglalkozni. Fontos dolgokat fedeztek fel magukban, a másikkban, az együttlét dinamikájában. A kommunikáció olyan szintjéről tanultak meg sokat, ami a hétköznapi életben is gyakran elsikkad: a nonverbális jelek dekódolása csak tudatalatti szinten működik. Nagyon jó stúdium volt számukra, ha mozgásvizsga lenne, jeles vagy kitűnő osztályzatot kaptak volna. A közönség kitörő lelkesedéssel és óriási tapssal fogadta az előadást, ez azt jelenti, hogy fogékony erre a fajta színházra. Ha viszont mint egyre vénebb és konzervatívabb róka nézi, akkor az a helyzet, hogy nem elég a jól teljesítés és a közönség öröme. Mert amit látott, abból hiányzott, hogy mit akarnak magukról és a világról mondani. Sok

jelenet önmagán túl nem kommunikál. Sokáig nem jelent meg a humor az előadásban. Pedig az önirónia az övéké! Vagy most élük a halálkomoly fázisukat...? A nem egynemű anyagban sok vicces, szép, pontosan kivitelezett dolgot látott. De ami az ő ízlése szerint fizikai, tánc- vagy mozgásszínházzá képes válni, az pár jelenet, duó. Amikor valóban kapcsolat volt két ember között. Nem kell érteni a tánchoz, tudni dekódolni a látottakat, de érezzük, hogy valami velük most megtörténik, látjuk rajtuk, ott vannak abban a világban, és nem tudnak másképp kommunikálni ezen a koordináta-rendszeren belül, csak így, a szavakról lemondva... Közben intenzív belső viharok dúlnak a játszóknak, és elhiszek nekik mindent. Az egyik ilyen a narcisztikus szülő volt, amiből duett lett. Ez az az irány, ami mentén haladva ebből a technikából színház lehet. Két ember, egyértelmű szituáció. Érzelmileg velük megyünk. Ezt a fajta komplexitást hiányolja a játékok többségében, akkor is, amikor jók – mert sok jó van benne –, mert így szétcsúszik a dolog.

Soly az előadás végén azt mondta, hú, de elmenne ezzel a csapattal dolgozni egy nyári táborba, mert annyi minden van bennük! Közben meg pattogtak a szikrák a hajából, hogy de miért nem lett az egész produkció olyan jó, amilyenek ők?!

Brestyánszki Boros Rozália szerint ez egy kimonodottan női előadás. Nehezen szippantotta be, mert van benne egy kis félelem a mozgásszínházról, nehezen engedi magába – de aztán mégis beszippantotta és simogatta a lelkét. A mozdulatoknak lírája volt.

Az veszélyes, ha a rendező játszik is a darabban, mert elveszíti a rossz szem-jellegét, saját gyerekként tekint a műre, és nem tud vele kegyetlenkedni úgy, mint egy rendező, aki kívülről látja a dolgokat. Jót tett volna, ha elhívna valakit, hogy nézzen rá a produkcióra. Mert sokszor túl van ragozva. Többször ugyanazt láttuk, csak más pároktól. A duettben volt történet is, de olyan szépen stilizált, gyönyörűen komponált mozdulatokkal, hogy el tudott jutni lélektől lélekig. Ahol az életből lenyúlt realisztikus mozdulatokat láttuk,

amik nem voltak elemelve, stilizálva, azok nem működtek. Vagyis nem abban a jelrendszerben működtek, amiben az előadás többi gondolata tudott működni. Vagy értelmünkénél, vagy a szívünkénél-lelkünkénél kell, hogy hívjon bennünket egy előadás. Nem volt általános hömpölygése, általános érzelmi világa, mindet jelenet-étűd után előről kellett kezdeni gondolkodni, hogy mit akarnak mesélni. Vannak csodálatos, gyönyörű jelenetek. Stilizáltak, mégis hitelesek, ahol megvan a súlya a mozdulatoknak. Szép érzések születtek meg. Önirónia szerint van, a szájbetömös lánynál például. Meg a tükrös jelenetnél is. Izgalmasan használták, kár, hogy későn jutott eszükbe. Vannak visszatérő motívumok, vannak figurák, ügyesen vannak elrejtve az apró kis jelek, pedig ezek vállalható, szép dolgok. A figurák segíthetnek abban, hogy ne általánosságban beszéljenek a korosztály problémáiról, hanem egyes emberekével foglalkozzanak. Gyönyörű a zene az előadásban, de néha nagyon durván van elvágva a vége egy-egy dalnak.

Krizsán Szilvia nem amatőr előadást nézett ma. Félprofit. Ha akarja, mindenbe beleköthetne. Mert már nem azon a szinten vannak, hogy nem tudják a szöveget, már nem a buzdítással kell kezdeni náluk. Itt tényleg számon kérhet és dicsérhet úgy, hogy ez már szakmai diskurzus lehet.

Elmondta, fiatalon a nem szöveges színházról jócskán megvolt a véleménye. A tiszta jelrendszert kereste, ahol pontosan tudja a színész, mit miért csinál, és a néző pontosan olvassa a jeleit. Aztán egyszer a *Thealteren* nézett egy rémborzasztó előadást: értelmetlen marhaság, se füle, se farka. Oda nem illő dolgok halmaza, félmeztelen nők birkóztak, valaki énekelt... Elmúlt rengeteg év, és nem tudta kiverni a fejéből az előadást. Viszont sokszor megtörténik vele, hogy meg-

néz valamit, ami tetszik, és két hét után megkérdezik, mit látott, ki játszott benne, mondjon belőle egy jelenetet! És nem tud. Nem emlékszik rá. De a thealteresre még mindig. Na, azóta óvatosabban néz nem klasszikus előadást, nyitottan ül be rá.

A *Végletektől* le volt nyűgözve. A pici részletekre is megpróbált figyelni. Volt, ami idegesítette: talpról lefújni a tollat? Nem tudott jobbat kitalálni a színész? Ez így hülyeség! De mikor visszatért a motívum, azon agyalt, melyik jelenet volt meg előbb...? És hogy miért gondolta azt, hogy hülyeség, ha megjegyezte, előszörre is? Vagy a tükrös jelenet: a lány utánozza a fiút, aztán egyszer csak megelőzi. Pedig olyan jó lett volna, ha tökéletes... Ja, ja, hogy szerepcsere...? Ezek szuper trükkök, nagyon örült nekik!

Figura Terézia, a Diákszínpad vezetője elmondta, a csapat már több profi rendezővel dolgozott. Ennek a műhelymunkának az volt a lényege, hogy egyedül bontogassák a szárnyaikat, a sajátjuk legyen, amit csinálnak, ismerjék meg a testüket, a bennük dúló érzelmeket. Ők találták ki a témákat, a szavakat, a jelzéseket, amik köré csoportosították a mozgássorokat, az érzelmi túlhevültségeket. Szándékosan hagyta őket magukra, csak az utolsó héten követte, hogy mit csinálnak. Akkor lelkesedéssel, energiával, óriási munkával állt össze az egész, hogy nem érezte úgy, hogy ebbe bele szabad szólnia. Minden véleménnyel egyetért, de szerintem ez a munkafolyamat a kísérletezés szintjén így volt helyén. A megmérettetés helyett az volt a lényeg, hogy összekovácsolódtak, hogy a saját talpukra álljanak/álltak.

gigi

Furcsa emberek furcsa találkozása

A tamásfalvaiak másodszor a Találkozó színpadán

Hálásak vagyunk a tamásfalvi csoportnak, hogy egy évvel ezelőtti megalakulásuk és első előadásuk után kedvük nem hagyott alább, nem hátráltak meg és eljöttek Kupuszinára. Nagyon nagy dolog ez, mert az új csapatok kezdeti lelkesedése gyakran alábbhagy és bemutatkozásuk egyszeri lesz. Ezért fontos mérföldkő a második előadás. Ha a játékkedv megmarad, tovább hevíl, akkor már reménykedhetünk, a csoport folytatja munkáját.

Egymást nagyon értő, együttműködő csoport a tamásfalvi – kezdte az értékelést **Brestyánszki Boros Rozália**. Az idei hosszabb ideig készült, mint a tavalyi előadás, ez egyértelmű. Magasabbra rakta a csoport a léceket, mint az előző évben, egész estét betöltő darabot próbáltak találni. A választott szöveg veszélyes játék, mert az abszurdnak sokkal nagyobb kockázatai vannak, mint egy bohózatnak. Nehezebb elkészíteni, a szövickeken túl maga a szituáció is izgalmas kell, hogy legyen, különben a beszéd szintjén marad meg a viccesség. A másik hátulütője pedig, ha „szétmáskálom”, akkor sem jönnek létre a poénok. Rozi szerint a darabválasztás nem volt megfelelő a csoportnak.

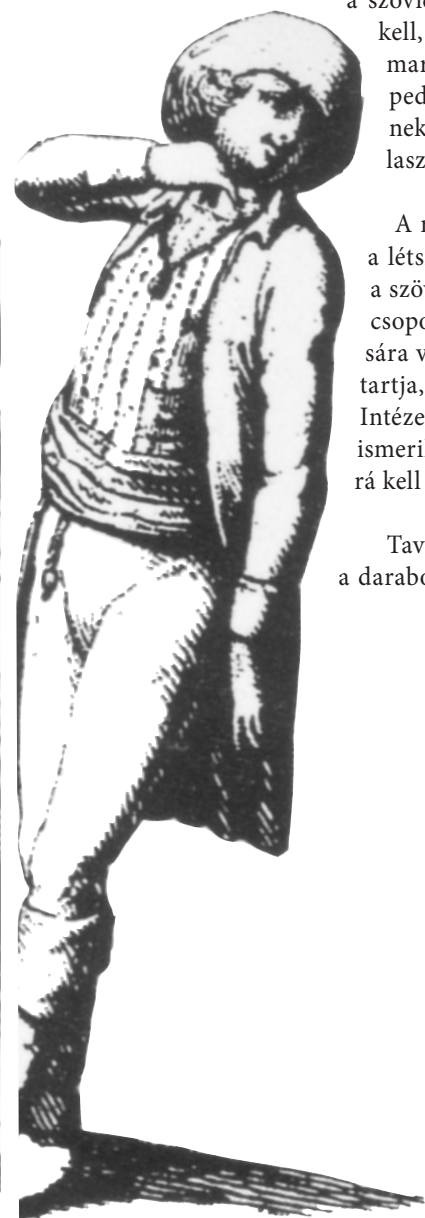
A rendező, **Szarka Zoltán**, elmondta, hogy a létszám alapján kerestek rá a *Dramatár*-ban a szövegre, az alapján, hogy hányan vannak a csoportban, és két szövegből a fiatalok hatására végül e mellett döntöttek. Rozi fontosnak tartja, hogy a keresésen túl érdemes kérni az Intézet vagy a Szövetség segítségét, hiszen jól ismerik a csoportot, a szakszolgálat ingyenes, rá kell kérdezni.

Tavaly a nemesmiliticsi csoport játszotta ezt a darabot, amely teljesen más előadás volt, mint

a tamásfalviaké. Rozi kiemelte a dramaturgi munkát, ami azt eredményezte, hogy egy figurából kettő lett (Vallásos 1., Vallásos 2.), sőt, két teljesen más jellemű embert ábrázol a két szereplő, ez kitűnő.

Ha komolyan veszi magát az, aki kiáll a színpadra, felelősséggel tartozik az iránt, amit csinál, folytatta a zsűritag. Megengedhetetlen, hogy másfél perces szünetek legyen egy előadásban – és ez független attól, hol működik, mikor alakult a csoport –, azért mert nem tanulja meg valaki a szöveget. Ha nincs biztos szövegtudás, az megakasztja a játékot, a néző nem nevet, hanem kinevet.

Nagyon szépnek tartja Rozi az előadás kezdetét a tücsökhanggal, sőt, az tarthatott volna tovább is. A játszónak nem szabad kikacsintania – lenézni a színpadról. Sokszor néztek ki a játékosok, figyelték a közönség reakcióit. Háttal állni a nézőnek nem szerencsés, főleg, ha közben fontos információt osztunk meg és azt a közönség így nem hallja. A munkakedv süt a csoportból. Vannak szép pillanatok az előadásban, ami időnként kiragyyog. Szép és precíz a díszlet, dicséret **Fodor Herminának**. Szépek és érdekesek a jelmezek is, látszik, hogy sok munka van benne. A legfontosabb a szövegtudás, rögtön utána a jó szövegválasztás, ez jövőre a csoport feladata.

Krizsán Szilvia csatlakozott Rozihoz, elmondta, hogy a díszlet neki is nagyon tetszett, ahogyan a tücsökciripelés és a horkolás is, ami rávezette a közönséget arra, hogy nem egy hulla van a színen, hanem valaki, aki ott alszik. Amikor a Csöves bejön a színpadra, úgy tűnik, fél attól, hogy hogyan fog boldogulni szöveg nélkül: ráül a sírra és rögtön közli, hogy ez kényelmetlen, pedig még nem próbálta ki, számos poén lehetőség is születhet belőle. Az Ősebernél jó gesztus az, amikor vakarja a lábát, de ezt is tovább lehet gondolni, akár még bolhát is kereshetne. Hogy egy Őseber feltűnik a temetőben, azon a zsúritag – ismerve a szerzőt – nem lepődik meg, de azon, hogy van rajta zokni, igen. Vajon, hogyan kerül az Őseber lábára zokni... Végére többletinformációval bír a zokni, mert kiderül, hogy valójában a bolondokházából szökött meg az Őseber. A piromániáson látnunk kell a felfűtöttséget, vágyat. Ha nem tudja elképzelni, milyen lehet piromániásnak lenni, akkor gondoljon arra, hogy roppant szerelmes és próbálja ezt a két érzelmet összekapcsolni. A szöveg nem tudására nincs mentség, nevetetni, örömet szerezni, hatalmas felelősség.

Solténszky Tibor elmondta, örül minden új ismeretségnek. Nagyon örül, hogy látta a csoportot. **Lénárd Róbert**et tavaly ismerte meg, náluk nagy sikere volt egyik fesztiválon a darabjának. Azért jó kortárs szerzőt választani, mert a kortárs szerzővel lehet beszélgetni a darabról. És minden beszélgetés felér egy próbával, olyan ismeretet ad, amitől bármit könnyebb lesz megcsinálni a színpadon. Sokhetes munka gyümölcse ott lóg az ágon és egy ilyen beszélgetés segít abban, hogy mindez beérjen.

Mindig keresni kell a színpad, a játék igazságát. A nézőt meg kell győzni, higgye el azt, amit csinálunk. Két momentumra hívja fel a figyelmet, az egyik a

nagyon igényesen kivitelezett díszlet apró bakija: többször elhangzik mi van felírva a keresztre. Ha a színházcsináló úgy dönt, inkább sírkövet tesz oda és nem keresztet, akkor ki kell húzni a szövegből a keresztet, és helyette sírkövet mondunk. A másik fajta igazság, kicsit nehezebb dolog. A szereplőknek el kell tudniuk fogadtatni magukat és hihető kell, hogy legyen, amit játszanak – akármilyen bolondok is a szöveg szerint a szerepek. Ez egy bonyolultabb játékot is jelent. Ha több idő eltelik, akkor ennek mindenki ráérez az ízére. A megszólalás igazsága: nagyon kell vigyázni arra, ne úgy szólaljon meg egy társulat, mint a régi színházi anekdotában van, ami a következőképpen szól. Hét óra kettőkor híres fővárosi színész felesége megérkezik a művészbejáróhoz és megkérdezi a portást, megkezdődött-e már az előadás, mire a portás válaszol, igen, már mindenki természetellenesen beszél. Meg kell találni a megszólalásnak azt a szintjét, ami olyan, mint mindenkinek a saját maga beszéde, csak sokkal erőteljesebb, meg egy kicsit olyan, mint az aktuális szerep. A legjobb az, ha mindenki saját magát tudja a szerep mögé tenni, és megerősíti a beszédhangját. A színpadi beszéd esetén a stilizációnak van olyan foka, amit nem lehet hétköznapiinak tűnő dikcióban előadni, de azt is úgy kell csinálni, hogy ne tűnjön fel, hogy stilizált – de itt nem erről van szó, a beszédmodornak is olyannak kell lennie, mint ahogyan az emberek egymás között beszélgetnek, és csak akkor emelkedik, ha az indulat is emelkedik. A beszéd igazságával foglalkozni kell. Ne a hátsó falaknak beszéljen a játészó, hanem a partneréhez. Ezt kell belőni időnként a rendezőnek: hallható-e, amit a játészó mond.

gém

„...hiszek a rendben
hiszek a mesékben
az elmeséltekben
meséletlenekben...”

(Podolszki József)

Kísérlet a zsűri véleményének rögzítésére a Zentai Színtársulat *Sahaország* című előadásáról, amely James Matthew Barrie *Peter Pan a Kensington parkban*, valamint a *Peter Pan és Wendy* című meseregények, David Magee *En, Pán Péter* című forgatókönyve, Allan Knee *The Man Who Was Peter Pan* című színdarabja, Fazekas Júlia *Pán Péter, A barátság értéke* című műve alapján készült **Mácsai Andre** rendezésében, a játsszók döbbenetes jelenlétével és (átvitt értelemben vett) magas fokú lemeztelenítettségével, és csodálatos képességgel arra, hogy a nézőt a teljes megihatottság, a nemes értelemben vett zaklatottság állapotába juttassa.

Vasárnap találkozásszagúvá vált a Találkozó. Ez úgy történt, hogy három csoport lépett színpadra a harmadik napon, elsőként az újvidéki diákszínpadosok, akik komolyan vették a felkínált lehetőséget, és nemcsak magukat megmutatni érkeztek, hanem ugyanakkora lelkesedéssel a többi csoportot megnézni, előadásukért izgulni, értékelésüket meghallgatni, egy fél nap erejéig velük együtt létezni. Én úgy képezem, hogy jelenlétük egy pluszt adott a Zentai Színtársulat előadásának is, hiszen az újvidéki csapat az első sorokban azonnal lereagálta a játsszók minden apró rezdülését, és talán ez az együtt lélegzés is segített a játsszónak fenntartani és továbbgörgetni a labdát.

Mindenesetre nekünk ezek a pillanatok segítenek továbbvinni a Találkozót. Ezt a felnőttkorúvá váló, tizennyolcadikat.

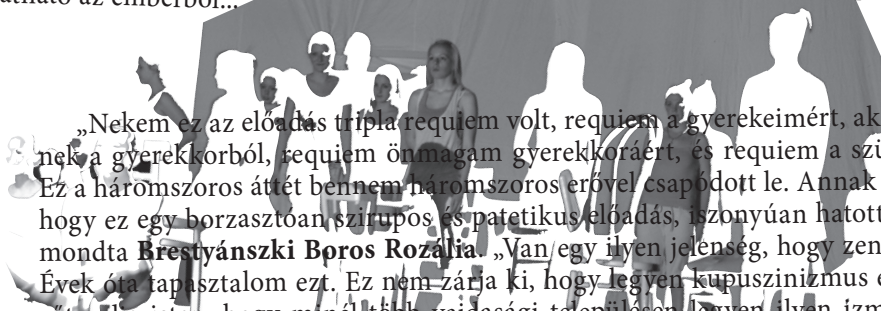
Már csak ebből a szempontból is, hogy itt volt egy csoport, amely azért jött, hogy találkozzon a többiekkel, értelme látszik a szervezői munkának. Ebből a szempontból is úgy éreztük, igen, ezért érdemes ezt csinálni. És azután történt még valami. Ahogyan a nézők fogalmaztak, megtörtént a csoda. A zentaiak előadása katartikus élményt nyújtott. A közönség egyöntetűen azt érezte, igen, ezért jövünk színházba. Ezt kerestük. A csodát. Amely itt születik meg az orrunk előtt. Egy előadásban, amit éppen felnőtté váló gyerekek hoztak nekünk a felnőtté válásról. És innentől kezdve nem volt könnyű dolga a zsűrinek sem... A zsűri tagjai ugyanolyan zaklatott lelkiállapotba kerültek az előadás végére, mint minden néző, és amely állapotban nagyon nehéz szigorú objektivitással értékelni. Vagy inkább lehetetlen.

Akár hiszitek, akár nem – kezdte az értékelő beszélgetést **Solténszky Tibor** dramaturg –, érző ember a zsűri is, különösen ha gyerekei vannak, és vannak bizonyos dolgok, amiktől a nézőként ott lévő színházcsináló szülő (vagy nem szülő is) úgy működik, mint az érzelmi automata, tehát hogyha egy előadás úgy megcélozza a lelke közepét, akkor az meg van célozva, és akkor kész... És itt zsűritagunk elmesélte karrierjének meghatározó élményeit **Peter Brook** előadásai kapcsán (a legutóbbit egy hete látta Budapesten), majd megköszönte a Zentai Színtársulatnak ezt az élményt, amely szépen viszi tovább mindazt, ami a színházi szakmában eltöltött negyven év alatt egymásra rakódott...

„Elképesztően nagy varázslatot csináltatok itt az estében. Az anyaggal kapcsolatban el lehet mondani, hogy talán kicsit érzelmesebbre, habosabbra van hangolva, mint amit a fő cselekményszál indokolna. Nagyon hatott rám – emelte ki Soly –, de nem a hókuszpókusz része hatott rám, hanem maguk a játszó, amikor ott vannak a jelenetekben, a maguk valójában, mint színjátzó. Hihetetlenül jól vagytok önmagatok, meg nem csak önmagatok. Ez a nagy varázslat, ahogy Ti a színpadon jelen vagytok. És ez az a pont, ahol párhuzamot vonhatok Peter Brook előadásaival... Ott vannak a színészek, akiknek mindent elhiszek... Nektek nem kellett akkora skálán megmutatkozni, csak abban, hogy mutattatok életképeket gyerekekről, gyerekesebb meg felnőttesebb gyerekekről, és abban minden a helyén volt, és hihetetlenül tiszta, ütős, pontos, jópofa, szellemes, és lehetne még sorolni tovább. Leginkább annak köszönhetően vagytok jók, hogy azok a felnőttek, akik rávesznek titeket a játékra, nem azt várják tőletek, hogy olyanok legyetek, mint a Mezei Zoliék vagy a Krizsán Szilviák, tehát ahogy színházat szoktak csinálni felnőtt emberek, hanem azt mondják, hogy lássuk, milyen vagy te magad. És szerintem egyébként a hivatásos színháznak is ez az útja, egyre kevésbé érdekes a szerep, egyre érdekesebb, ami a szerep mögül látható az emberből...”

„Nekem ez az előadás tripla requiem volt, requiem a gyerekeimért, akik kiléptek a gyerekkorból, requiem önmagam gyerekkoráért, és requiem a szüleimért. Ez a háromszoros áttét bennem háromszoros erővel csapódott le. Annak ellenére, hogy ez egy borzasztóan színpadi és patetikus előadás, bizonyúan hatott rám.” – mondta **Brestyánszki Boros Rozália**. „Van egy ilyen jelenség, hogy zentaizmus. Évek óta tapasztalom ezt. Ez nem zárja ki, hogy legyen kupuszinizmus és egyéb, sőt, adja isten, hogy minél több vajdasági településen legyen ilyen izmus, de a zentaizmus egy egyértelműen tapasztalható történet. Mácsai Endre rendezése(i) ebben egy lépcsőfok, a dolognak vannak előzményei. Van e mögött egy spirituális tradíció, egy közeg, ahol ezt meg lehet csinálni. És van egy ilyen csapat.” Külön megdicsérte a zenei válogatást. A plakátszövegekkel kapcsolatban megjegyezte, hogy a legutolsó talán már fölösleges volt.

Krizsán Szilvia sokáig küzdött az érzelmeivel, nem tudott megszólalni, rendkívüli erővel hatott rá (is) a zentaiak előadása. Ez nyilván egy egyértelmű visszajelzés volt a csoport számára, csak ide a papírra nehezen tudjuk ezt lerajzolni. Elmondta, hogy bele lehet kötni dolgokba, lehet beszélni hibákról is, ezek azonban jelentéktelenek az egész hatáshoz képest. De kiemelné, hogy a csoportnak érdemes megtanulnia kívánni a nézők reakcióját a poénos részeknél, például a bábozós jelenetben. Ha nem várjuk ki, hogy a nevetés lecsillapodjon, csak folytatjuk a szöveget, akkor egy csomó minden nem jut el a nézőig, mert a nevetéstől egyszerűen nem halljuk. Vagy bele lehet kötni a darab elejébe, laposkásan indul: „szuperek a kulisszák, de valami hiányzott; szuper a vetítés, de...; szuperok, ahogy mozognak a pannók, de valahogy még nem fog meg. Ahogy mondjátok a történeteket, beleálltok a fénybe vagy sem...”

Solténszky Tibor is megerősítette: „nem tudtok mesélni!!! Az elején, amíg mesélni kell, nem vagytok jók. A mesemondáshoz is egy belső munka kell, kell egy lelkiállapot. Ezen tessék dolgozni még. Nem figyeltek oda a szöveg tartalmára. Nem látjátok, és ettől én sem látom azt, amit mondtok.”

Az értékelés az apró hibákra való kitérés ellenére is a hála jegyében zajlott. Mindannyian hálások voltunk a zentai színjátszóknak a csodálatos élményért, amit Kupuszinán nyújtottak, 2013. április 7-én.

Holnap a Találkozó színpadán

Még mindig a nevetése a főszerep!

A nemesmiliticsiek pikáns falusi komédiáját és a tóbaiak ígéretes vígjátékát ajánljuk figyelmükbe holnapra. Ne feledjék, mindkét előadás korhatáros!

Április 9., kedd, 17.30 óra
*A nemesmiliticsi Németh László Magyar
Művelődési Egyesület színtársulata bemutatja:*

STEINWENDER JÓZSEF:
HATÁR AVAGY NÉMA KACSÁNAK
ANYJA SEM ÉRTI A SZAVÁT (70')
falusi komédia

Szereplők:

Márton – Báló József
Maris – Litvai Karolina
Áron – Kovács András
Bözszi – Dujmovity Eleonóra
Gusztó – Ölvegyi Róbert
Marcika – Mátyus Béla
Julika – Brkić Tijana
Nagyapa – Mátyus Zoltán

A rendező munkatársai:

Sűgő: Holpert Csilla

Rendező: Litvai Karolina

Április 9., kedd, 20.00 óra
*A tóbai Petőfi Sándor Művelődési
Egyesület színtársulata bemutatja:*

HORVÁTH PÉTER:
KILENCEN, MINT A GONOSZOK (90')
vígjáték

Szereplők:

Slomó (Fekete Salamon) – Szántó Tivadar
Magda, a lánya – Nagy Márta
Jenő, Magda férje – Helfrich Lóránt
Áprilka, a lányuk – Tóth Vera
Rezső, a szomszéd – Kiss Zoltán
Lici, Rezső felesége – Lackó F. Erzsébet
Franklin Benjamin – Baka András
Nővérke, akit Sándornak hívnak – Nagy Andor
Lakatos, antiszemita – Palatinus Nándor

A rendező munkatársai:

Díszlet: Baka András
Jelmez: Lackó Farkas Erzsébet
Technikai munkatárs: Csapó Dániel

Rendező: Tóth János

Az előadásról:

Maris és Bözszi, a szomszédasszonyok ügyesen csalják párjukat – a másik férjével. De a szerelmi négy-szögbe belekeveredik Maris bátyja is, aki szemet vet Bözsire. Végül Márton, Maris férje oldja meg a helyzetet úgy, hogy mindenkinek jó legyen. Persze ez azért nem olyan egyszerű feladat... De hogy miért is nem, az kiderül az előadásból!

Az előadás 12 éven aluliaknak nem ajánlott!

Az előadásról:

Slomó, az öreg zsidó lámpakereskedő lakásán vagyunk. Születésnapjának ünneplésére gyűlik össze a családja és a szomszédok. Az öreg hirtelen rosszul lesz, és bekerül a kórházba, ahol szobatársával fogadást köt... Slomó a zsidó szokásoknak megfelelően betartja a törvényt, de a családtagjai már eltérnek a hagyományoktól, és sokszor a hátsó szándék vezérli őket...

A nézőre bízunk, hogy eldöntse, a kilenc szereplő tettei mennyire gonoszak, s hogy a mindennapi életünk rideg valóságában vajon jól szórakozunk-e ezen.

Az előadás 16 éven aluliaknak nem ajánlott!

Fiatalok izgalmas kezdeményezései Kupuszinán

A **Fikusz** tagjai kitalálták, hogy a *Találkozó* ideje alatt büfét üzemeltetnek a házigazda egyesületben, ha a kedves néző kiszáradna az előadások alatt, itt leülhet és beszélgethet a látottakról, az aznapi történetekről. Kicsit meg lehet pihenni a zene mellett, igaz, a zsűrizések alatt a csendes beszélgetés a kötelező.

Elődeikhez méltón képviseljük magukat a FIKUSZosok a *Találkozó* szervezői és háttér csapatában. A következőkben **Tót Erik** nyilatkozik tevékenységükről.

A Fikusz a **Független Ifjak Kupuszinai Szervezete** közkedvelt, rövidített neve. A szervezet megalakulásának ötlete 1999-ben született meg, az akkori fiatalok által, akik szerettek volna tenni valamit a falunkért illetve a fiatalok szórakoztatásáért. Akkoriban tizenhatan tevékenykedtek a szervezetben, és fáradhatatlan munkájuknak hála 2001. 10. 18-án hivatalosan bejegyzett civil szervezet lett.

– Nagyon fontos, hogy politikától függetlenek vagyunk, és ezt büszkén kimondjuk – mondja Tót Erik, a szervezet elnöke. – Az elmúlt több, mint egy évtized során nagyon sok fiatal segítette már a Fikuszt, ötleteivel, munkájával. Több elnöksége is volt, akik különböző módon, különböző gondolkodás alapján vezették a szervezetet, de egy közös szempont mindig megmaradt, hogy **a fiatalokért vagyunk!** Ezért is van az, hogy főleg a fiatalok szórakoztatására szervezünk eseményeket. Persze, nem csak efféléket. Több újravál megszervezése is a mi nevünkhöz köthető, egy hagyományos kupuszinai lakodalom, nyári 3 napos fesztiválok, amelyek a *Fikusz-feszt* nevet kapták. Volt szerencsénk fogadni a *Tour de Délvidék* túrázóinak csapatát a célvonalnál, és a rákövetkező évben nálunk dörrent el a rajtpisztoly. Jótékonysági programot is szerveztünk, ruhagyűjtést a szegényebb sorsúak számára, és a Vöröskereszt segítségével juttattuk el

az arra rászorulóknak. Mindig hozzájárulunk falunk megtisztításához, amikor szemégyűjtést szervezünk. A jövőben is szeretnénk minél többet tenni a falunkban élő fiatalokért. Jelenleg is tervben van egy játszótér felújítása és egy új kialakítása. A nyár folyamán szeretnénk megrendezni egy találkozót, melyre a környező falvakból, illetve határon túlról is szeretnénk vendégeket hívni, és különböző programokon keresztül szeretnénk megismerni és megismertetni egymással népi hagyományainkat.

– Bízunk abban, hogy sikerül megvalósítani terveinket, és hogy a távoli jövőben is tudjuk segíteni falunkat és a benne élő fiatalságot az eddigi lanckadatlan lendülettel, és mindig újabb, hasznosabb tevékenységeinkel.

– Nagyon fontos, hogy az ifjúság aktívan részt vegyen a kultúréletben, erejükhöz mérten, mindig és minden esetben segítsék a felnőtt generációk munkáját.

A csoportvezetők nagy többsége is Fikuszos. Nem csak a vendégek helyreigazításában aktívak, hanem a falunkba látogató művészek kényelméről, informálásáról is gondoskodnak.

A jelenlegi elnökség minden erejével azon van, hogy a fiatalok figyelmét a művészetek és a kulturált szórakozás felé irányítsa.

Említésre méltó, hogy nem csak az elnökség veszi ki a részét a zökkenőmentes esemény lebonyolításából, hanem az egész szervezet.

Tót Erik, Vörös Endre

